קידוש

שאלת כיוון

אם השבת כבר קדושה מעצמה, למה אנחנו צריכים להכריז ולקדש אותה בעצמנו על היין?

על המפה

מצווה להכריז בדיבור על קדושת השבת והחגים מעל כוס יין, בפתיחת הסעודה:

- בליל שבת (מהתורה): מקיימים את המצווה ״זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ״ ומברכים שתי ברכות – על היין ועל קדושת השבת.
- בשבת בבוקר (מדברי חכמים): פותחים בפסוקי שבח לשבת, ומברכים רק ברכה אחת – ״בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן״.

מושגלי

קידוש

במקום סעודה

שאלת כיוון

שמעתם קידוש בבית הכנסת, אבל האם באמת יצאתם ידי חובה?

על המפה

כתוב בישעיה "וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג", חכמים קבעו שהכרזת הקידוש חייבת להתחבר ישירות לעונג הסעודה:

- באותו מקום: חייבים לאכול באותו חדר שבו שמעו את הקידוש.
- באותו זמן: יש לאכול סעודת פת או מזונות מיד ובסמוך לברכה.

לדוגמה:

מי ששמע קידוש בבית הכנסת, חייב לטעום שם עוגה או קרקר – אחרת לא יצא ידי חובה.

מושגלי · תוכן · מושג תוכן · מושג תוכן · מושג תוכן · מושג תוכן · מושג תוכן

כַּזַּיִת

שאלת כיוון

כמה ביסים צריך לאכול מעוגה או ממצה כדי שהאכילה תיחשב ממש ארוחה לפי ההלכה?

על המפה

מידת נפח יסודית בהלכה, שקובעת מאיזו כמות אכילה מתחייבים בדינים שונים.

- השיעור: כמות מזון השווה לנפח של זית בינוני (כ-27 סמ״ק / גרם).
- המשמעות: רק מאכילת שיעור זה ומעלה מתחייבים בברכה אחרונה ובמצוות אכילה (כמו מצה).

לדוגמה:

מי ששומע קידוש בבית כנסת ורוצה לצאת ידי חובה, צריך לאכול במקום לפחות ״כזית״ מעוגה או מקרקרים.

מושגלי . מושג סיס . מושג סיס . מושג סיס . מושג סיס . מושג סיס . מושג סיס

כְּבִיצָה

שאלת כיוון

כמה לחם צריך לאכול בסעודה כדי שנתחייב לברך על נטילת ידיים לפני אכילת לחם?

על המפה

מידת נפח הלכתית יסודית, המשמשת לקביעת חיובים ואיסורים שונים בתורה ובהלכה.

- השיעור: כמות מזון השווה לנפח ביצת תרנגולת ממוצעת (כ-57.6 סמ"ק).
- המשמעות: שיעור זה כפול משיעור "כזית", וקובע דינים מיוחדים לגבי סעודה וטומאת אוכלים.

לדוגמה:

האוכל פת לפחות בכמות של "כביצה" מברך "על נטילת ידיים", אך על כמות קטנה יותר נוטל ללא ברכה.

תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב
וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה

שאלת כיוון

מהם שני החלקים שקיבלנו בהר סיני, ואיך הם משלימים זה את זה בחיי היום-יום?

על המפה

שני חלקי התורה שנמסרו למשה בהר סיני ופועלים יחד:

- תורה שבכתב: ספרי התנ״ך הכתובים אות באות, שאותם קוראים ולומדים לכתחילה מתוך הכתב.
- תורה שבעל פה: הביאור, ההלכות והפירוט המעשי (נלמדים בי״ג מידות או כהלכה למשה מסיני).

הָיְתָה דַּעְתּוֹ / לֹא הָיְתָה דַּעְתּוֹ

שאלת כיוון

בירכת על תפוח שנפל לרצפה – האם מותר לקחת תפוח חדש בלי לברך שוב?

על המפה

ההלכה מתחשבת מה היתה המחשבה או הכוונה כאשר עושים את המעשה.

- הָיְתָה דַּעְתּוֹ: כאשר האדם התכוון או חשב מראש גם על ההמשך
- לֹא הָיְתָה דַּעְתּוֹ: אם לא חשב על כך

לדוגמה:

אִם מְבָרֵךְ עַל מַאֲכָל, וְהַמַּאֲכָל נָפַל וְנִמְאַס מֵאֲכִילָה, הוּא לֹא צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית עַל מַאֲכָל אַחֵר – אִם בְּשָׁעָה שֶׁבֵּרַךְ – הִתְכַּוֵּן לֶאֱכֹל עוֹד מֵאוֹתוֹ הַמַּאֲכָל.

מושגלי